

P7_TA(2012)0221

Stāvoklis Ukrainā, Jūlijas Timošenko lieta

Eiropas Parlamenta 2012. gada 24. maija rezolūcija par Ukrainu (2012/2658(RSP))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Ukrainu, it īpaši 2011. gada 9. jūnija¹, 2011. gada 27. oktobra² un 2011. gada 1. decembra³ rezolūcijas,
- ņemot vērā *Euronest* parlamentārās asamblejas 2012. gada 3. aprīļa rezolūciju par Jūlijas Timošenko situāciju,
- ņemot vērā Savienības augstās pārstāves *Catherine Ashton* 2012. gada 26. aprīļa paziņojumu par Jūlijas Timošenko situāciju,
- ņemot vērā sporta jautājumos atbildīgās komisāres *Androulla Vassiliou* 2012. gada 4. maija paziņojumu par 2012. gada Eiropas futbola čempionātu,
- ņemot vērā Polijas prezidenta *Bronislaw Komorowski* 2012. gada 9. maija paziņojumu par to, ka 2012. gada Eiropas futbola čempionātam ir jānotiek,
- ņemot vērā 2012. gada 15. maijā publicēto progresu ziņojumu par Eiropas kaimiņattiecību politikas īstenošanu Ukrainā⁴,
- ņemot vērā ES un Ukrainas sadarbības padomes 2012. gada 15. maija sanāksmes secinājumus,
- ņemot vērā Prāgas Austrumu partnerības augstākā līmeņa sanāksmes 2009. gada 7. maija kopīgo deklarāciju,
- ņemot vērā to, ka noslēdzās Ukrainas un ES sarunas par asociācijas nolīgumu, tostarp sarunas par padziļinātu un visaptverošu brīvās tirdzniecības zonu (*DCFTA*), un to, ka šis līgums tika parafēts,
- ņemot vērā Eiropas Savienības un Ukrainas partnerības un sadarbības nolīgumu (PSN), kas stājās spēkā 1998. gada 1. martā⁵, un notiekošās sarunas par asociācijas nolīgumu, ar kuru paredzēts aizstāt PSN,
- ņemot vērā Reglamenta 110. panta 2. un 4. punktu,

A. tā kā Ukraina ir Eiropas Savienībai stratēģiski nozīmīga valsts; tā kā Ukrainas lielums,

¹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0272.

² Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0472.

³ Pieņemtie teksti P7_TA(2011)0545.

⁴ SWD(2012)0124.

⁵ OV L 49, 19.2.1998., 1. lpp.

resursi, iedzīvotāju skaits un ģeogrāfiskais stāvoklis nodrošina tai īpašu vietu Eiropā un nozīmīga reģionālā partnera statusu, tai ir liela ietekme uz visa kontinenta drošību, stabilitāti un labklājību, un tāpēc tai būtu jāuzņemas sava daļa politiskās atbildības;

- B. tā kā ES un Ukrainas attiecību turpmākas padziļināšanas priekšnoteikums ir cilvēktiesību, pilsonisko brīvību un pamatbrīvību ievērošana, ar taisnīgiem, objektīviem un neatkarīgiem tiesas procesiem nodrošināts tiesiskums un mērķtiecīga iekšēju reformu īstenošana Ukrainā;
- C. tā kā ES un Ukrainas asociācijas nolīguma (tostarp padziļināta un visaptveroša brīvās tirdzniecības nolīguma) parakstīšana būs Ukrainai svarīgs solis ar integrāciju Eiropā saistītas perspektīvas kontekstā; tā kā jo vairāk Ukrainai būs kopīgu vērtību ar ES un jo intensīvāk tā veiks reformas, pildot šo nolīgumu, jo ciešākas pakāpeniski kļūs tās attiecības ar ES; tā kā arī ES ir ļoti svarīgi, lai pie tās austrumu robežas (nozīmīgu daļu no kuras veido robeža ar Ukrainu) veidotos aizvien lielāka tiesiskuma un labklājības telpa;
- D. tā kā Ukrainā vēl nav īstenota visaptveroša dažu tiesu reforma un nav veikti pasākumi, lai kriminālizmeklēšanā un kriminālvajāšanā nodrošinātu tiesiskuma ievērošanu, tostarp arī principu par taisnīgu, objektīvu un neatkarīgu tiesas procesu; tā kā šīs reformas ir jāizstrādā ciešā sadarbībā ar Venēcijas komisiju; tā kā 2012. gada 26. jūnijā ir gaidāms spriedums par Jūlijas Timošenko lietā iesniegto kasācijas sūdzību pret Kijevas pilsētas Pečerskas rajona tiesas pieņemto nolēmumu;
- E. tā kā Ukrainas bijušās premjerministres Jūlijas Timošenko notiesāšana 2011. gada 11. oktobrī uz septiņiem gadiem ieslodzījumā un bijušās valdības citu augsta līmeņa amatpersonu tiesāšana nav pieņemama un šīs prāvas ir selektīva tiesiskuma piemērs; tā kā attiecībā uz tiesu sistēmas neatkarību ir novērotas būtiskas nepilnības un pienācīga reforma nav skārusi nevienu no tiesas procesa aspektiem — apsūdzību, prāvu, notiesāšanu, apcietināšanu un apelāciju;
- F. tā kā ES turpina uzsvērt, ka ir jāievēro tiesiskums, tostarp tiesas procesiem jābūt taisnīgiem, objektīviem un neatkarīgiem, vienlaikus neradot pamatu aizdomām, ka tiesu iestāžu pasākumi tiek piemēroti selektīvi tā kā ES uzskata, ka šie principi ir ļoti svarīgi valstī, kura vēlas izveidot dziļākas līgumiskās attiecības, kuru pamatā būtu politiska asociācija,
- G. tā kā Ukrainā korupcija un varas ļaunprātīga izmantošana ir plaši izplatītas parādības un tā kā tāpēc ir nepieciešama nepārprotama valsts iestāžu reakcija, vainīgās personas saucot pie atbildības; tā kā apsūdzības ir jāizvirza un izmeklēšana jāveic objektīvi un neatkarīgi un šīs darbības nedrīkst izmantot politisku mērķu sasniegšanai;
- H. tā kā Helsinku Cilvēktiesību komiteja Dānijā ir uzraudzījusi tiesas procesu Jūlijas Timošenko lietā un savā sākotnējā ziņojumā norādījusi uz būtiskiem trūkumiem Ukrainas krimināltiesību sistēmā, kuri negatīvi ietekmējuši personu cilvēktiesību aizsardzību un tiesiskumu;
- I. tā kā Ukrainas Eiropas perspektīvai ir jābalstās uz sistemātisku un neatgriezenisku reformu politiku vairākās svarīgās iestāžu darbības, politikas, ekonomikas un sociālās jomās; tā kā daļa svarīgu reformu jau ir veiktas vai tiek veiktas, bet citas ir jāsāk; tā kā sistēma, kas tiks izveidota ar asociācijas nolīgumu, nodrošinās Ukrainai būtiski svarīgu modernizācijas instrumentu un ceļa karti iekšējo reformu veikšanai, kā arī instrumentu nacionālajam izlīgumam, kas palīdzēs valstij pārvarēt nesenas negatīvās tendences, novērst pastāvošo šķelšanos Ukrainas sabiedrībā un vienot to kopīgam mērķim — integrācijai Eiropā —,

balstoties uz demokrātijas, tiesiskuma, cilvēktiesību un labas pārvaldības vērtībām;

- J. tā kā šā gada jūnijā Ukrainā un Polijā tiks rīkots 2012. gada Eiropas futbola čempionāts; tā kā augsta līmeņa Eiropas politiķi līdz šim ir norādījuši, ka neapmeklēs Ukrainā rīkotās spēles, tomēr nav pieprasījuši boikotēt Eiropas futbola čempionāta spēles;
1. uzsver, ka viens no galvenajiem Parlamenta ārpolitikas mērķiem ir padziļināt un veicināt attiecības ar Ukrainu un nostiprināt Eiropas kaimiņattiecību politiku, kuras mērķis ir veicināt kaimiņvalstu politiskos, ekonomiskos un kultūras sakarus un sakarus ar ES un tās dalībvalstīm; akcentē to, ka asociācijas nolīguma parakstīšanas un ratificēšanas, kā arī efektīvas īstenošanas obligāts priekšnoteikums būs situācijas uzlabošanās cilvēktiesību jomā, tostarp politisko lēmumu nošķiršana no kriminālvajāšanas, pieņemot attiecīgi pārskatītu kriminālkodeksu, tiesiskums un patiesa demokrātija, izbeidzot politiskās opozīcijas apspiešanu un nodrošinot brīvas, godīgas un pārredzamas vēlēšanas;
 2. uzsver, ka pašreizējās problēmas Ukrainas un Eiropas Savienības attiecībās iespējams atrisināt vienīgi pamatojoties uz Ukrainas varas iestāžu labo gribu veikt un īstenot nepieciešamās reformas, jo īpaši juridiskajā un tiesu sistēmā, lai pilnībā panāktu atbilstību demokrātijas, cilvēktiesību un pamatbrīvību, mazākumkopienų tiesību un tiesiskuma ievērošanas principiem; prasa, lai Eiropas Savienības iestādes un Eiropas Padome, kā arī tās Venēcijas komisija aktīvi un efektīvi atbalstītu šo reformu procesu;
 3. vēlreiz apliecina, ka ir nobažījies par tiesvedību pret esošajām un bijušajām valdības augsta līmeņa amatpersonām, kas nav noritējuši atbilstoši Eiropas taisnīguma, objektivitātes, pārredzamības un neatkarības standartiem; prasa nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot visus, kas ieslodzīti politisku apsvērumu rezultātā, tostarp opozīcijas līderus;
 4. pauž nožēlu par bijušās premjerministres Jūlijas Timošenko notiesāšanu; uzsver, ka tiesiskuma un neatkarīgu tiesu iestāžu nostiprināšana, kā arī ticamas cīņas sākšana pret korupciju ir svarīgs nosacījums ne tikai ES un Ukrainas attiecību padziļināšanai, bet arī demokrātijas nostiprināšanai Ukrainā;
 5. aicina Ukrainas varasiestādes politisko atbildību nošķirt no kriminālatbildības un attiecīgi grozīt spēkā esošo kriminālkodeksu; uzsver, ka demokrātiskai cīņai par politisku lēmumu pieņemšanu ir jānotiek parlamentā un ar brīvās vēlēšanās piedalījušos vēlēšanu līdzdalību un ka šo demokrātisko procesu nedrīkst iznīcināt personisku vai politisku motīvu rosināta kriminālvajāšana un iejaukšanās krimināltiesu darbā, lai panāktu vēlamo spriedumu;
 6. aicina Ukrainas varas iestādes pirms vēlēšanu kampaņas sākuma atrisināt situāciju attiecībā uz politisku iemeslu dēļ apcietinātajiem;
 7. aicina Ukrainas varasiestādes garantēt, lai kasācijas process J. Timošenko lietā būtu objektīvs un pārredzams un lai tas atbilstu Eiropā vispārpieņemtajiem taisnīgas tiesas juridiskajiem standartiem un praksei, un prasa izbeigt selektīvu tiesiskuma piemērošanu politiskajiem un citiem oponentiem; pauž nožēlu, ka Ukrainas Augstākā krimināllietu un civillietu tiesa ir nolēmusi atlikt sprieduma pieņemšanu par J. Timošenko lietā iesniegto kasācijas sūdzību pret Kijevas pilsētas Pečerskas rajona tiesas nolēmumu; atzīmē kasācijas sūdzības izskatīšanas atlikšanu 2012. gada 26. jūnijā J. Timošenko lietā, un pauž nožēlu par šādu kavēšanos un brīdina nenovilcināt pienācīgu tiesas procesu;
 8. mudina Ukrainas varas iestādes nodrošināt visu politisku apsvērumu dēļ notiesāto, tostarp

J. Timošenko, J. Lucenko un V. Ivaščenko, tiesību pilnīgu ievērošanu, lai viņi saņemtu atbilstīgu medicīnisko palīdzību piemērotā iestādē, kā arī nodrošināt tiesības bez ierobežojumiem sazināties ar advokātiem un tiesības uz tuvinieku un citu personu, piemēram, ES sūtņa, apmeklējumiem; uzsver, ka Ukrainai atbilstoši starptautiskajiem standartiem ir pilnībā jāievēro apsūdzēto un aizturēto personu juridiskās tiesības un cilvēktiesības, tostarp tiesības uz medicīnisko aprūpi; nosoda cietumsargu rīcību, kas pielietojuši spēku pret Jūliju Timošenko, un atgādina, ka Ukrainai ir pienākums nevilcinoties un objektīvi izskatīt ikvienu sūdzību par spīdzināšanu vai cita veida cietsirdīgu, nehumānu vai pazemojošu izturēšanos;

9. aicina Ukrainas varas iestādes izveidot neatkarīgu un objektīvu starptautisku juridisku darba grupu, kas ziņotu par iespējamiem pamattiesību un pamatbrīvību pārkāpumiem pret Jūliju Timošenko un citiem viņas vadītās valdības locekļiem; pozitīvi vērtē Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja Martina Šulca un Ukrainas premjerministra Mikolas Azarova tikšanās rezultātus un sagaida, lai Ukrainas varas iestādes rīkotos atbilstīgi abpusēji apstiprinātajam priekšlikumam un nodrošinātu vadlīnijas tā pienācīgai īstenošanai, lai, sadarbībā ar *Charité* medicīnas personālu, un atbalstot to, nodrošinātu Jūlijai Timošenko pienācīgu ārstēšanu, kā arī apelācijas un kasācijas procesu un turpmāko tiesas prāvu pret bijušo Ukrainas premjerministri J. Timošenko tiesisku kontroli, ko veiktu autoritatīva un kompetenta persona no ES;
10. atzinīgi vērtē to, ka J. Timošenko pēc pašas lēmuma no Kačaņivskas cietuma ir pārvesta uz slimnīcu, un norāda, ka nesen viņu ir apmeklējuši starptautiski medicīnas eksperti;
11. pieprasa, lai visi pret bijušajām un tagadējām augstām valdības amatpersonām uzsāktie tiesas procesi tiktu īstenoti saskaņā ar Eiropas taisnīguma, objektivitātes, pārredzamības un neatkarības standartiem; pauž nosodījumu par to, ka Ukrainas varas iestādes sāk jaunas politiski motivētas lietas pret J. Timošenko un citiem, tādējādi pārkāpjot tiesiskuma principus;
12. pauž bažas par demokrātijas pamatbrīvību situāciju, kā arī par praksi izmantot varas iestādes tendencioziem mērķiem un politiskai atriebībai;
13. uzsver, ka izšķiroša nozīme ir tam, lai šogad gaidāmās parlamenta vēlēšanas Ukrainā būtu brīvas, godīgas un pārredzamas, kas cita starpā nozīmē, ka tajās ir tiesības piedalīties opozīcijas līderiem, un svarīga ir nepieciešamība arī laikposmā starp vēlēšanām saglabāt nelokāmu uzticību demokrātijas vērtībām un tiesiskumam; prasa, lai Eiropas Parlaments būtu līdzdalīgs starptautiskajā vēlēšanu novērošanas misijā, kas vēros gaidāmo parlamenta vēlēšanu norisi;
14. atgādina Ukrainas varasiestādēm, ka ir nepieciešamas vispārējas reformas, kas būtu jāveic, lai sniegtu Ukrainai iespēju panākt atbilstību Eiropas normatīviem un standartiem; uzsver, ka ciešākas attiecības ar Eiropas Savienību Ukrainai vajadzētu veidot, pamatojoties uz apņemšanos ievērot ES vērtības un brīvības; uzsver, ka neatkarīgai tiesu varai ir jābūt vienam no šo standartu stūrakmeņiem;
15. uzsver, ka tiesību aktu cilvēktiesību jomā pilnīga ievērošana un EDSO pamatstandartu noteikšana vairotu uzticību Ukrainas EDSO vadībai, kas plānota 2013. gadā;
16. pauž atbalstu sekmīgai 2012. gada Eiropas futbola čempionāta norisei Polijā un Ukrainā, tomēr aicina Eiropas politiķus, kuri vēlas apmeklēt šā čempionāta spēles Ukrainā, skaidri

paust sabiedrībai savu viedokli par politisko situāciju valstī un rast iespēju apmeklēt politiešlodzītos ieslodzījuma vietās (vai to darīt privātpersonas, nevis privilēģētas amatpersonas statusā);

17. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju EĀDD, Padomei, Komisijai, dalībvalstīm, Ukrainas prezidentam, valdībai un parlamentam, kā arī Eiropas Padomes un EDSO parlamentārajām asamblejām.